

Notat

Modtager(e):

Udvalget for Videnskab og Teknologi

Kopi:

Kommenteret høringsoversigt vedrørende udkast til lov om ændring af universitetsloven

Universitets- og Bygningsstyrelsen har den 18. december 2008 sendt ovennævnte udkast til lovforslag til høring blandt relevante institutioner, organisationer og myndigheder. Herudover har høringen været offentliggjort på Universitets- og Bygningsstyrelsens hjemmeside og på Høringsportalen.

Ved høringsfristens udløb den 20. januar 2009 var der indkommet 16 hørings-svar. Af disse har én svaret, at de ikke havde kommentarer.

I dette notat er der givet et kort resumé af de væsentligste bemærkninger til lovforslaget. Afslutningsvis er der desuden redegjort for de ændringer, der er foretaget i lovforslaget på baggrund af høringen.

Bemærkning til lovforslaget

I høringssvarene var de overordnede bemærkninger at:

- På trods af at der er tale om en generel model, er den meget præget af samarbejdet i Kina og fremstår derfor noget snæver.
- Valg af samarbejdspartner bør ske mellem universiteter og ikke på statsligt niveau. Der er derfor stor modstand mod de bilaterale aftaler.
- Kravene til aftalerne mellem universiteterne må ikke bero på politiske overvejelser.
- Det er betænkeligt, at legalitetskontrollen af aftalerne mellem universiteterne skal ske hos Akkrediteringsrådet, når der ikke samtidig skal ske en konkret faglig vurdering.
- Universiteterne ønsker mulighed for samarbejde med flere end to universiteter og mulighed for at udvikle nye uddannelser i samarbejdet.
- Man havde gerne set, at problemet med dansk deltagelse i Erasmus Mundus-samarbejdet var blevet løst.

Generelle tilkendegivelser

I hovedparten af høringssvarene hilses det velkomment, at der endelig tages hul på danske universiteters mulighed for at udbyde uddannelser i udlandet. Derudover gives der udtryk for, at forslaget er unødigt regulerende og dermed kan virke begrænsende for universiteternes internationale aktiviteter.

12. februar 2009

Universitets- og
Bygningsstyrelsen
Bredgade 43
1260 København K
Telefon 3395 1200
Telefax 3395 1300
E-post ubst@ubst.dk
Netsted www.ubst.dk
CVR-nr. 2090 5808

Sagsbehandler
Helga Øregaard Dam
Telefon 3392 9707
Telefax 3395 1300
E-post heo@ubst.dk

Sagsnr. 08-047752
Dok nr. 834375
Side 1/1

Københavns Universitet anfører, at forslaget fremstår som ubegrundet mistillid til universiteternes faglige selvstyre og dømmekraft i internationalt uddannelsessamarbejde.

Rammer fastlægges på Finansloven

Danske Studerendes Fællesråd anfører, at det er uheldigt, hvis studerende og forskere bruges til politisk strategiske formål. Og at det er stærkt kritisabelt at etableringen af handelsmæssige og politiske forbindelser med andre stater skal ske med ressourcer fra uddannelsessystemet.

Danske Universiteter, Akademikernes Centralorganisation og DI er enige i, at dansk tilskud til samarbejder fastlægges i Finansloven, hvorimod *Københavns Universitet* finder, at en øvre ramme på Finansloven vil være hæmmende for universiteternes deltagelse i internationalt uddannelsessamarbejde. *Københavns Universitet* foreslår, at bestyrelserne får bemyndigelse til at fastsætte finansielle rammer og retningslinjer.

Syddansk Universitet finder, at der i indkøringsfasen bør være afsat tilstrækkelige statsmidler til at opbygge et fuldt funktionsdygtigt universitetscenter i Beijing.

Ministeren finder, at danske bevillinger som udgangspunkt går til uddannelse og forskning i Danmark. Derfor er det naturligt at fastsætte en øvre grænse for, hvor stor en andel universiteterne kan anvende som tilskud til udenlandske samarbejdsparter.

Bilaterale aftaler

Der er generel enighed om, at det er forkert at knytte godkendelse af uddannelser sammen med bilaterale aftaler mellem nationalstater. Samarbejdet bør foregå mellem universiteter. Samarbejdet bør baseres på faglig vurdering af styrker og muligheder – ikke politisk styring.

Se hertil den foreslåede nye model nedenfor.

Eksamensbeviser

Danske Universiteter bemærker, at ansvaret for de danske uddannelser (titler) er og skal være det danske universitets. *DI, Danske Studerendes Fællesråd og Akkrediteringsinstitutionen* finder det vigtigt, at der værnes om de danske uddannelsers brand.

Københavns Universitet bemærker, at der næppe vil være den store efterspørgsel efter et dansk eksamensbevis med en dansk titel. En udenlandsk studerende vil sandsynligvis kun have behov for den engelsksprogede mastertitel.

Ministeren finder, at Videnskabsministeriet oplever en stor efterspørgsel efter muligheden for at udstede danske eksamensbeviser, som er kendte på det danske arbejdsmarked.

Godkendelse

Akkrediteringsrådet finder det betænkeligt ved legalitetskontrol af aftalen, at blåstemple uddannelser uden at foretage en konkret faglig vurdering, når det er kvalitetssikring, der er Akkrediteringsrådets kerneopgaver.

Universiteterne anfører, at hvis uddannelsen skal godkendes til udbud i Danmark er der vel ikke behov for yderligere godkendelse. Derudover finder *universiteterne*, at det er et problem, at der skal ske akkreditering til Danmark, hvis uddannelsen ikke skal udbydes her, ex. relevans.

Se hertil den foreslåede nye model nedenfor.

Krav til indhold af aftaler

Danske Universiteter, Akademikernes Centralorganisation, Akademiet for de Tekniske Videnskaber og Danske Studerendes Fællesråd bemærker, at ministerens fastlæggelse af regler betyder, at ministeren i forlængelse af kravet om en bilateral landeaftale suverænt bestemmer, hvilke uddannelser der kan udbydes, hvor og på hvilke betingelser. Akkrediteringsrådet bør afgøre om en uddannelse er god nok – ikke politiske overvejelser. Akkrediteringssystemet bør ikke suppleres med ministergodkendelse.

Universitets- og
Bygningsstyrelsen

Side 3/3

Københavns Universitetet stiller spørgsmål ved med hvilken faglig begrundelse godkendelsen skal foretages. I bekendtgørelse om parallelforløb og fællesuddannelse skal der ikke ske særskilt godkendelse selv om der også kan udstedes dansk eksamensbevis efter ordningen. Der bør tages udgangspunkt i bestemmelserne om parallelforløb i stedet for at opstille nye krav.

Danske Studerendes Fællesråd foreslår at en betingelse bør være, at samarbejdspartnerne skal være fri for censur af adgang til viden, ytrings- og publiceringsfrihed m.v. Klar sikring af forsknings- og studiefriheden. Studenter- og medarbejderindflydelse bør sikres i lovforslaget. Sikring af gratisprincippet og bekæmpelsen af negativ social arv – evt. ved sikring af udlandsstipendium – udlandsstipendiet skal i alle tilfælde dække pris på uddannelsen fuldt og dække alle, der i dag kan tage en gratis uddannelse i Danmark (SU-klip skal ikke have betydning).

Ministeren anfører, at der skal stilles krav til kvaliteten af uddannelsen såvel som til de studerendes og forskernes forhold. Det er hensigten, at de krav, der stilles, skal sikre de studerende og forskernes retssikkerhed, herunder forskningsfrihed og ytringsfrihed, samt stille krav til organisering og finansiering af samarbejdet. Legalitetskontrollen skal alene sikre, at de betingelser, der fastsættes i bekendtgørelsen, er opfyldt. Et afslag på godkendelse kan kun gives efter saglige kriterier i det tilfælde, hvor de fastsatte betingelser ikke er opfyldt. Derudover kan der i særlige tilfælde gives afslag af for eksempel af ligestillingsmæssige hensyn.

Samarbejdsuniversitet og nye uddannelser

Danske Universiteter og DI bemærker, at forslaget ser ud til at forudsætte, at samarbejdet kun omhandler eksisterende danske uddannelser. Det spændende ville være at udvikle nye uddannelser sammen med samarbejdspartneren.

Universiteterne og DI anfører, at det er u hensigtsmæssigt, at der kun kan være én samarbejdspartner og at den studerende skal være optaget på partneruniversitetet.

Se hertil den foreslåede nye model nedenfor.

Joint degrees

Universiteterne, Akademikernes Centralorganisation og DI bemærker, at joint degrees burde være blevet muliggjort, da det er i denne retning international uddannelsessamarbejde bevæger sig.

Ministeren finder, at dansk lov ikke kan regulere gyldigheden af eksamensbeviser uden for landets grænser. Spørgsmålet om internationalisering i forhold til eksamensbeviser vil indgå i udvalgsarbejdet om en generel gennemgang af uddannelsesreglerne.

Erasmus Mundus

Universiteterne, Akademikernes Centralorganisation og DI anfører, at det er ærgerligt, at deltagelsen af Erasmus Mundus ikke er løst med forslaget, der ellers har mange ligheder med Erasmus Mundus.

Ministeren finder, at spørgsmålet om Erasmus Mundus vil indgå i udvalgsarbejdet om en generel gennemgang af uddannelsesreglerne.

Universitets- og
Bygningsstyrelsen

Side 4/4

Muliggørelse af betalingsuddannelser

Universiteterne anfører, at der bør åbnes op for, at danske universiteter kan udbyde uddannelser i udlandet uden et direkte samarbejde med et udenlandsk universitet og uden, at de studerende er optaget på et udenlandsk universitet.

Aalborg Universitet er enig i gratisprincippet for danske studerende, men det bør ikke drives så vidt, at danske universiteter afskæres fra samarbejde med velrenommerede udenlandske universiteter i landet, hvor det er tilladt eller påkrævet at opkræve studieafgifter. Gratisprincippet skaber væsentlige barrierer for danske universiteters opbygning af internationale uddannelser. En konsekvens heraf kan blive, at danske studerende, der ønsker en international uddannelse vil være henvist til at søge ind på uddannelser, der drives af udenlandske universiteter, der opkræver deltagerbetaling.

Ministeren finder, at en sådan uddannelseskspert må forudsætte, at alle aktiviteter gennemføres uden statslige tilskud. Det er ikke systemekspert, der lægges op til i forslaget.

Deltagerbetaling

Danske Studerendes Fællesråd anfører, at det er afgørende at etableringen af internationalt, universitært samarbejde ikke kommer til at have afgørende betydning for udformning af de danske regler for brugerbetaling. Forslaget åbner op for, at der i vidt omfang vil kunne opkræves brugerbetaling på danske uddannelser. Dette er i modstrid med gratisprincippet.

Ministeren anfører, at det er muligt for det udenlandske universitet at opkræve deltagerbetaling, hvis dette følger af de udenlandske regler. Det vil ifølge forslaget ikke blive muligt for de danske universiteter at opkræve deltagerbetaling.

De danske studerende, der optages på ordningen vil kunne modtage udlandsstipendium.

Forslag til ændring af model

Universiteterne, Akademikernes Centralorganisation og Danske Studerendes Fællesråd bemærker, at der bør ske en revision af forslaget.

DI anfører, at det er vigtigt, at der hurtigt evalueres på ordningen med henblik på vurdering af om der er fundet de rigtige lovgivningsmæssige rammer.

Akkrediteringsinstitutionen oplyser, at det britiske Quality Assurance Agency, har til opgave at sikre, at de faglige standarder opretholdes i de uddannelser, som britiske universiteter udbyder i udlandet gennem forskellige samarbejdsaftaler med lokale universiteter. (I 2006 10 vurderinger af britiske uddannelser forlagt til kinesiske universiteter).

Universitets- og
Bygningsstyrelsen

Ny model efter høringssvar

På baggrund af høringssvarene og efter drøftelse med forligskredsen (V, KF, S, DF og RV) er der foretaget ændringer i lovforslaget, således at der opstilles en ny model.

Side 5/5

Efter den nye model har universiteterne frit initiativ til at igangsætte samarbejder, der kan føre til dansk eksamensbevis for beståede uddannelser med et eller flere udenlandske universiteter. Kravet om en bilateral aftale bortfalder. Der stilles fortsat krav til indholdet af aftalen mellem samarbejdsuniversiteterne. Betingelserne fastsættes i en bekendtgørelse. Det er hensigten, at de krav, der stilles, skal sikre de studerende og forskernes retssikkerhed, herunder forskningsfrihed og yt-ringsfrihed, samt stille krav til organisering og finansiering af samarbejdet. Der åbnes derudover mulighed for, at et samarbejde i særlige tilfælde kan nægtes godkendt f.eks. ligestillingsmæssige hensyn. Legaliteten af aftalerne godkendes af Videnskabsministeriet. Endelig tydeliggøres bemærkningerne i lovforslaget, så universiteternes ønsker om mulighed for samarbejde med flere end to universiteter og mulighed for at udvikle nye uddannelser i samarbejdet fremgår tydeligt.

Lovforslaget revideres således, at

- Kravet om en bilateral aftale på nationalt niveau *bortfalder*.
- Kravene til aftalerne mellem de deltagende danske universiteter og de deltagende udenlandske universiteter *opretholdes* og fastsættes i en bekendtgørelse. Beskrivelsen af kravene *tydeliggøres* i lovens bemærkninger.
- Anvendelsen af Akkrediteringsrådet som legalitetskontrol *bortfalder*. Legalitetskontrollen *overflyttes* til Videnskabsministeriet, der også i særlige tilfælde får mulighed for at nægte godkendelse pga. f.eks. ligestillingsmæssige hensyn.
- Bemærkningerne i lovforslaget *tydeliggøres*, så det fremgår, at

- Også nye uddannelser kan udvikles med samarbejdspartneren. Det vil også for disse nye uddannelser være en forudsætning, at de kan akkrediteres til udbud i Danmark
- Samarbejdet kan være med et eller flere udenlandske universiteter, blot må den studerende kun være optaget på ét af de udenlandske universiteter i samarbejdet

Endelig skal det af bekendtgørelsen fremgå, at et samarbejde i særlige tilfælde kan nægtes godkendt f.eks. af ligestillingsmæssige hensyn. Dette betyder blandt andet, at der på det samarbejdende universitet skal være reel fri adgang for en forsker eller studerende uanset race, religion, køn m.v. Det foreslås, at universiteterne – inden de går i gang med realitetsforhandlinger med et bestemt universitet – kan få et forhåndstilsagn fra Videnskabsministeriet om, at det angivne land vil kunne opnå godkendelse. Videnskabsministeriet vil som udgangspunkt basere vurderingen på informationer fra Udenrigsministeriet.